

LIBERTATEA

Abonament: „Libertatea” cu suplimentele: Lei 50 pe an.
 În afară de „Libertatea” cu „Foata Inter-
 ventă” și „Pungarul Luminat” pe un an 40 Lei;
 pe 6 luni 20 Lei, pe 3 luni 10 Lei.
 Inserțiunile după înțelegere.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare zi.

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru America: „Libertatea”, „Foata Inter.” și
 „Pungarul Lum.” pe un an 3 dollari. Banii se trimit
 la d. John L. Sava, 1 Main Str. Warren, Ohio. Feli
 la Orăștie se dă de știre prin o carte postală.

Cum s'a petrecut răsturnarea dela București.

— Istoria adevărată a ei. —

Aflând noi din izvoarele cele
 mai neîndoioase, precum și din
 glasurile marilor gazete, dela Bu-
 curești, — vom spune aici, pe scurt,
 dar curat și nepărtinitor, cum s'au
 petrecut lucrurile cu căderea gu-
 vernului Averescu. Iată-le:

Lipsa din parlament a par- tidelor de împotrivire.

Văzând faptele necinstite, jaful
 în averea statului, călcarea legilor,
 apoi purtarea obreznică a unor mi-
 nistri cu deputații, — partidul Na-
 țional, înțeles cu al dlui Iorga, cu
 cel jărănesc și basarabean și li-
 beral, — au părăsit în iulie sfatul
 țării, și au spus: Cu o astfel de
 ceată de deputați fără simț de lege,
 de dreptate, de cinste, ocrotită de
 ministri volnici și prădători, că-
 rora le am arătat păcatele cele mai
 grele (căci cele mai ușoare nu se
 pot pomeni toate) și el ne-a ris în
 față că ne năcăjim pentru ele, —
 nu mai putem lucra împreună. S'a
 dat de știre M. Sae Regelui, că
 de ce ies din Adunările parlamen-
 tului, ca să știe, că nu din dăcă,
 din ușurință, ci pentru grele teme-
 meluri o fac.

Și Maestatea Sa Regele a vă-
 zut că aceste partide au dreptate
 și că guvernul generalului și ta-
 băra sa, are vină mare.

Adu-i napoi!...

Peste vară, după ce adunările
 s'au închis, M. S. Regele i-a spus
 Generalului, să facă tot ce poate,
 ca la toamnă, pe cind se deschide
 sfatul, partidele leșite, să se în-
 toarcă. Căci, le-a zis Maestatea Sa,
 aveți să desbăteți legea pentru a-
 legari, care să fie una pentru toată
 țara. Ei, bine, nu mă pot învoi,
 ca să aduceți o lege pentru Ardeal,
 fără ca la desbaterea ei, să
 fie de față deputații Parti-
 dului Național din Ardeal!

Incercările.

S'au pornit atunci încercările gu-
 vernului, prin anumiți soli ai săi,
 să împăce partidele leșite, ca să
 vin napoi. Partidul Jărănesc a fost
 singurul care s'a lăsat omgii. (Frun-
 țoșii lui spun, că au fost alții a

se întoarce, căci mulți deputați jă-
 răniști, mai țărani decât cărturari,
 mai ales cei din Basarabia, nu
 i-ar fi ascultat, și, îndemnați de
 al lor C. Stere, s'ar fi întors de ca-
 pul lor în adunări și leșea la iveală
 că în acest partid nu este disci-
 plină, ascultare...) Partidul Național,
 ca și al dlui Iorga și ale Unirii și
 liberalii, au rămas neînduplecați,
 bărbați în hotărîrea lor. Ei au răs-
 pus: Nimic nu s'a schimbat, nici
 pe banca ministerială, nici în adu-
 nare, — n'avem de ce să mergem
 napoi, găsind acolo aceiași oameni,
 aceeași mulțime nestăpînătoare.

Ce nu pricepeau unii.

Cind deputații naționali și ior-
 giști și soții lor, nu s'au mai dus
 napoi în parlament, mulți li întrebă:
 Ei, bine, ce-i asta? La ce
 bun? Uite, merg câte 270—280 de
 deputați și fără voi. Mai mulți de-
 cît cind mergeați și voi!... O să
 aducă legi, o să lucreze, iar voi
 stați, făcuși cam de ris, pe afară,
 pe-acasă!...

Ce rău judecau cei ce așa gin-
 deau și credeau! S'a dovedit acum,
 că nimic nu i făcea guvernului du-
 rerii de cap și nopți nedormite, ca
 această lipsă din sfatul țării a de-
 putaților naționali și a soților lor.
 Căci Regele a vrut să scrie chiar
 în Cuibintul de deschidere a par-
 lamentului la 28 Noembrie, că a-
 cest sfat, fără ființa de față a par-
 tidelor de împotrivire, nu e deplin,
 și legile aduse de el, nu au des-
 tula tărie... Abia a izbucnit gene-
 ralul, ca Regele să înlocuiască a-
 ceste vorbe cu aceea, că: dorește
 unirea tuturor fiilor buni ai nea-
 mului în murea cea mare ce aş-
 teaptă pe guvern. S'a învovt să fie
 schimbat așa, dar a spus-o de nou
 Generalului:

— *Legea de alegeri, fără Parti-
 tidul Național, n'o puteți aduce!*
*Iați alungat. Faceți ce știți și i-
 aduceți napoi în sfat!*

Și, fac'asa: deputații Partidelor
 leșite, numai stînd țări pe lângă ho-
 țărîrea lor și stînd pe-acasă,
 pricepeau căderea sigură a guver-
 nului!

De ac ca mereu zburau tele-
 grame la Cluj, către dl Maniu și
 Valda, să poștească la București,
 că dl General dorește să le vor-
 bească. Dar dl Maniu și Valda nu
 se grăbeau deloc să meargă la Bu-
 curești. Spuneau: N'am ce căuta,
 n'am nici o treabă. Iar generalul
 și soții săi stăteau ca pe foc.

Înfrîndu-se dl Valda la Bu-
 curești, cu o săptămână înainte de
 a cădea guvernul, stăfeșii dlui Ar-
 getolanu și al dlui Averescu, au
 căutat grăbiți pe fruntașul Ardelean,
 rugîndu-l să deie înțelegere dlui Ar-
 getolanu și dlui Averescu... Într'a-
 ceea a soții și dl Maniu la Bucu-
 rești. Fuga la el și unii și alții. Dl
 Maniu a spus că: nu știe ce ar
 putea vorbi cu acești domni. Nu
 vede nevoia unei înțeliri.

Spargerea bubii.

Într'aceea dl Take Ionescu și
 ministrul Justiției Antonescu, și-au
 înaintat dimisiile (retragerea din
 slujba de ministri).

Atunci dl Averescu și soții, vă-
 zînd că se prăbușeac cu toții, au
 început a alerga după proptele în
 toate părțile.

„Dacia” din ziua căderii scrie:
 Azi la 5 ore dl Argetolanu a cer-
 cetat pe dl Maniu la Hotel Palace,
 făcându-i din partea guvernului,
 propuneri hotărîre, să intre într'un
 guvern Coandă (care ar urma, tot
 cu oamenii de-al lui Averescu).
 Iar văzînd că dl Maniu nu se a-
 prinde de dorul de-a fi ministru
 în tovarășia îndoeinică, a doua zi,
 încă ce s'a petrecut, după cum spune
 o telegramă din București dată chiar
 foilor averescane din Ardeal:

Solia cea mare.

Dl Octavian Goga (insoțit de
 dnii Dr. P. Groze, Dr. T. Mihali și
 Dr. I. Suciu), au mers în deputație
 la dl Maniu și l'au rugat, să afie,
 că... „ardelenii din Partidul Popo-
 rului (și generalului) întind mână
 de frățescă conlucrare ardelenilor
 din partidul național, poftindu-i să
 se întoarcă în Adunările parla-
 mentului și să-și trimită oamenii
 lor în guvern!

„Dl O. Goga a spus că face
 această propunere, în înțele-
 gere cu Generalul Averescu... (Li
 se spunea, că li se dau 3 scaune
 de ministri și ministrul Ardealului...).

Dl Maniu a rămas rece la a-
 ceastă cumintire tîrzie a celor ce
 în chip atît de ușuratic ne-au pără-
 șit acum un an și jumătate și
 ne-au rupt pe Români de aici în
 două. A spus că va aduce rugarea
 lor în sfatul partidului, — care a
 hotărît că: nu poate primi îmbe-
 mințul de conlucrare la guvern cu
 oamenii dlui Averescu.

Averescu, cerînd ajutor.

Iar ca mîne-zl, Generalul spu-
 nea într'o adunare a partizanilor
 săi, că: Am intrat în legături cu

partidul jărănesc și am reușit
 a ne înțelege cu dînsul. (Azi acestul
 partid îl pare rău destul de ce-a
 făcut! Red.)

„Am căutat să intru în desba-
 teri cu partidul Național. Am
 făcut apel (chemare) chiar la Li-
 beralii să și teze locul de opoziție
 în adunări, față de guvern. Am în-
 tîmpinat respingere hotărîtă,
 cerîndu-mi-se să plec îndată dela
 guvern!

La Rege.

Iar cind a văzut că nimic nu-i
 folosește, Generalul s'a dus la Rege
 (spune Vittorul) și l'a rugat să-l
 deie voe a-și întregi guvernul cu
 alți 2 ministri din partidul său, —
 căci făgăduiește că peste câteva
 săptămîni, se retrage (se lasă din
 slujbă) de bună voe, dar să nu
 pară că a căzut acum, trîniit de
 dl Take Ionescu...

Ce copilărie. Ce zvircoleli ne-
 serioase, numai ca să mai rămăie
 o săptămîni, o lună, la putere...

Și fiindcă Regele a spus că nu
 se poate deda la astfel de jocuri,
 — guvernul și-a înaintat cererea
 de-a fi dară descărcat de slujba
 sa (dacă altfel nu se mai putea)...

Take Ionescu.

Regele a primit retragerea dlui
 gen. Averescu și — a încredințat
 pe dl Take Ionescu cu formarea
 noului guvern.

Îndată s'a dus și d-za la dnii
 Maniu și Valda și i-a rugat să-i
 deie sprijinul partidului Național.
 Să vie napoi în Adunări, că le dă
 4 scaune de Ministri în București
 și pe cel al Ardealului la Cluj.

Dnii Maniu și Valda i-au spus
 că nu-i pot da un răspuns, pînă
 nu vin deputații și comitetul parti-
 dului, pe cari i-au chemat cu tele-
 graful la București. Vor cere ho-
 țărîrea acelora. Dar li spun din
 înainte, că nu se vor purta cu duș-
 mănîie față de guvernul său. Ba,
 dacă va primi puteri destale de
 liberă mișcare dela M. S. Regele,
 poate să primească chiar a intra
 în guvernul lui.

Cheia descucării în mîna Partidului.

Într'aceea toate foile din Bucu-
 rești începură a scrie, că *cheia*
descucării turburelor stări de
lucruri, e în mîna Partidului Na-
țional! Toată lumea simte, că un
guvern, de care țara să fie mul-
țămîită, nu se mai poate face fără
Partidul Național. Liberalii lui li
cerură tovarășie, pe care el o res-
pînsă, precum se știe. Chiar gene-

ralul Averescu, cel care zdrobi cu mâna necrușătoare (și necurată) acest partid în alegerile trecute, — tot lui îi cere ajutorul, în cele mai grele clipe ale zilelor sale. Urmasul său, dl Take Ionescu, tot așa.

Răspunsul.

Toți așteptau cu privirile încordate, că — ce va face, ce va răspunde dlui Take Ionescu Partidul Național?

Răspunsul lui a fost următorul:

Nu ne vom purta cu dușmănie față de noul guvern, al cărui șef s'a purtat în războiul de liberare foarte românește și foarte bărbătește. Dacă dl Take Ionescu își va forma guvernul și M. S. Regele îl va numi, Partidul Național se va întoarce în parlament, și va conlucra să se aducă noua lege de alegeri, una pentru toată țara, și dreaptă ca nealta de până acum.

Dar fiindcă M. S. Regele nu a dat noului guvern făgăduința că, la nevoie, îi va da dreptul de a risipi Adunările de acum, cari nu i sunt prietene, adevărat nu-i dă puțința a întreba pe cetățenii din toată țara, dacă-l vreau ori nu-l vreau prin deputații ce vor alege, — Partidul Național nu poate primi scaunele de ministri, ce i-s'au imbiat.

Ministrul Ardealului.

Un singur lucru a primit Partidul Național Era, adevărat, de prevăzut, că, după căderea guvernului, o să se arunce asupra Ardealului sute de agenți ai feluritelor partide, tot atâta „apostoli noi”, cu gură mare, și o să ne zăpăcească poporul, de n'o să mai știe de capul său

Ca să ferească Ardealul și Banatul și Crișana de așa o zăpăceală, Partidul Național s'a învoit, ca Ministrul Ardealului să fie numit un om, în care Partidul Național are încredere. Acesta va păzi, ca buna pace în popor să fie păstrată și mișcarea de alegeri, să se scurgă în vad firesc, netulburat de ajișări proaste.

Și prin această hotărâre a sa, Partidul Național și-a arătat curata lui dragoste și buna inimă pentru poporul nostru și pacea sufletului lui.

Așa apoi, dl Take Ionescu, bucurându-se că Partidul Național nu se închide cu totul față de dinsul, — a numit de ministru al Ardealului pe dl Caius Brediceanu dela Lugoj, care a și fost Marșal la Cluj și a luat în seamă slujba sa dela d. Petru Groza.

E acesta un semn, că lumea a venit, chiar și la București, la încredința ea, că în Ardeal cel mai chemat a îngriji de soarta acestui însemnat cap de țară, e Partidul Național, — căruia i s'a și dat în mână cheia ocimumirii, Ministrul Ardealului la Cluj.

Ce va urma?

Dl Take Ionescu nu s'a înfățișat Marșal în fața Adunării Deputaților nici la Senat spre a cere hotărârea M. S. Regelui, de a amâna lucrările sfatului țării pe o lună de zile, ci a publicat-o numai în „Monitor”. În acest timp dl Take Ionescu

va pipăi bătaia inimii deputaților averescanți, prin oamenii săi de încredere, din județ în județ. O să le spună cam așa: De deputat averescan! Dacă cade și guvernul meu și vine un guvern liberal, acela, făcând alegeri nouă, așa vă rade de pe aria lupelor politice, de parcă n'ați fost pe-acolo de când i lumea! Deși vă sama bine: Heideți cu mine, mă sprîjiniți în adunările sfatului, și mai stați la putere două luni, trei luni, jumătate de an, ba și un an întreg, ori și mai mult, dacă înțeleg bine la oaltă. Socolii-vă bine, că aveți a alege între a fi sau a nu mai fi!

Și deo, cunoscându-și oamenii, nădăjduiește să atragă macar jumătate din deputații averescanți ca să-l sprîjinească.

Dacă asta se întâmplă așa, și cum Partidul Național încă nu l primește cu dușmănie, ba nici cel țărănesc după știrile mai nouă, — apoi Iaca Take Ionescu are razmul de lipsă în parlament, — și până îl are pe acesta, — acolo stă, poate chiar multă vreme la putere.

De n'o câștiga dintre Averescanți decât prea puțin, — atunci peste o lună, când ar fi a se înfățișa în fața adunărilor, va cădea dela întâia înfățișare înaintea lor.

Ce spun Averescanții.

Ei spun că Take Ionescu nu și va găsi sprîjinitori între ei. Ba spuneau că dacă el își formează guvernul (cum și l'a format) apoi ei, deputații averescanți, își lepădă mândatul (slujba de deputat) și prin aceea fac ca adunările să nu poată lucra.

Precum vedeți: ură multă, patimă câtă vrei, — pentru țară de nici un bine.

Ce va mai aduce ziua de mâine, vom arăta.

Un lucru putem să-l spunem de pe acum, cu suflet liniștit: Mai rău decum a fost sub generalul Averescu, nu va fi Mai bine însă, da!

Mai nou.

Parlamentul a fost amânat (prorogat) prin publicare în „Monitorul Oficial” (gazeta țării) până la 17 Ianuarie 1922. Noul guvern să va înfățișa numai atunci în fața lui.

— Intre cele dintâi măsuri pe care noul guvern le ia, este: ștergerea dării pe avere și pe capital, — așadar o uzurare a noianului de dări pe cari le adusesese guvernul Averescu.

Noii ministri.

„Monitorul Oficial”, gazeta țării, aduce în numărul său de Sâmbătă, lista noilor ministri din guvernul dlui Take Ionescu. Iată-o:

Președinte al Consiliului (al Sfatului Ministrilor) și Ministru de Finanțe: Take Ionescu.

Mihai Vlădescu, ministru secretar de Stat la departamentul domeniilor;

Gh. Derassi ministru secretar de Stat la departamentul afacerilor străine;

Gh. Mironescu, ministru secretar de Stat la departamentul instrucțiunii;

General Ștefan Holban, ministru secretar de Stat la departamentul războiului;

Ion Cămărășescu, ministru secretar de Stat la departamentul înternelor;

Gh. Lucasievici, ministru secretar de Stat la departamentul lucrărilor publice;

Dumitru Dumitrescu, ministru secretar de Stat la departamentul agriculturii;

Stelian Popescu, ministru secretar de Stat la departamentul justiției;

Vasile Dumitrescu-Brăila, ministru secretar de Stat la departamentul cultelor și artelor;

Mihai Oromulu, ministru secretar de Stat la departamentul industriei și comerțului;

Constantin Xenii, ministru secretar de Stat la departamentul muncii și ocrotirilor sociale;

Costantin Cihodariu, ministru secretar de Stat la departamentul comunicațiilor;

Caius Brediceanu, ministru de Stat, — (ca Ministrul Ardealului).

În ce stă țaria Partidului Național.

În aceea, că cei 30 deputați și 14 senatori ai lui, s'au purtat cinstit unu ca unu, nu s'a dus nici unul să facă mijlociri de lacrimi păcătoase, nici să-și caute sieși câștiguri cari pătescă. Și așa nici unul nu are nici un câștig de care să-l apuci, să-l tregi de limbă, să-l umilești pe el și să faci de hulă partidului lui. Rămânând fiecare curat și cinstit, curățența unuia fiecărui, adăugă lângă marea curățența a conducătorilor partidului Dr. Iuliu Maniu și Dr. Alexandru Vaida, îi pune pe aceștia într-o lumină de tot strălucitoare și i face să fie văzuți așa cum sunt, ei și partidul lor, la București și în toată țara!

Lucrul acesta îl băgaseră de seamă, mai bine ca oricine, liberalii, din sinul cărora unul ne spunea, fără a-și ascunde simțămîntul, încă până erau în adunarea deputaților, prin lănte: „Ori vrem, ori nu vrem, trebuie să mărturisim, că oamenii de omenie cei mai mulți, sunt între voi, în Partidul Național”.

Zilele trecute, înainte de căderea lui Averescu, un vechiu deputat al Țării românești, Vasile Dumitropol, a adresat generalului Averescu o scrisoare deschisă prin zisul „Adevărul” și în aceea, băgându-i greu de vină pentru multe fărâdelegi făcute de oamenii din țara lui, — îi spune printre altele:

„A venit (în 1919) la putere Vaida, un om de treabă, foarte de treabă.

„N'a putut face mai nimic la guvern, (nu, că nu l'au lăsat cei ce pregăteau înlăturarea lui până nu va începe a face frumoasele fapte pentru popor, la cari se pregătea, căci atunci, subit de toată țară, se temeau că nu l'or mai putea răsturna). — n'a putut face mai nimic, dar sub el nu s'au făcut murdăritii și asta e ceva, e chiar mult!”

Vezi cum rodește fapta bună.

— Adăuge în asta, că mult hulă îl făcea Consiliul Dirigent, conducând și el un „Resort de alimentare” un an și jumătate, a lăsat, când a fost înlăturat de năvala averescană, un câștig curat de 20 milioane la acea

Alimentație, din care au dat sute de mii și milioane pentru bisericile și școlile românești unde era lipsa mai mare, și pentru învățării români de tot felul.

Înfință și guvernul Averescu un Ministeriu al Alimentației (al îngrijirii de hrana țării) și îl conduse numai un an, și ce leși pe urma lui? Ca să nu le descopere țărăniile, deteră foc uriașelor magazii ale Alimentației la Galați, Iași, Cluj, Sibiu și pe altele, și pe altele, și pe altele, sute de milioane, nu să câștige, ca sub conducerea din Ardeal...

— Alia. Un „fruntaș” Ardelean de al lui Averescu, voia să primească să fie el Ministrul Ardealului în guvernul Take Ionescu. Uaele foi îl și pomeniseră cu numele. Atunci l'a chemat la el fostul ministru Argetolanu și i-a zis:

— Am auzit, dle M., că și dă vrei să primești a intra în guvernul Take Ionescu...

— Am fost întrebat, e drept, a răspuns „fruntașul”, dar nu m'am putut hotări..

— O, i-a zis dl Argetolanu, să poțtești numai să primești!.. Și într'aceea a scos din pulpitul mesei un teanc cu scrisori, cu însemnări, cu chitanțe, și punându-l pe masă a bătut cu palma în el, privindu-l cu coada ochiului și a repetat fruntașului averescan:

— Să poțtești numai, să primești!.. (c'șpoi își scot eu de aici fotografia faptelor tale și o arăt lumii, — a înțeles el mai departe. Dar a înțeles-o și fruntașul care s'a grăbit a răspunde pe tonul vulpii cu strugurii prea acri):

— Nu.. hotărât nul.. n'am de gând să primesc...

Așa-i când te incongiori cu oameni slabi. Ei nu văd de trebuirile mari ale țării, pentru care sunt trimiși de popor în stat, ci de trebușoarele lor mărunte și.. urite. Iar când odată ar vrea și-și măritice fruntea nealimnatori, nu o pot. pietrele grele ale faptelor lor, îi jin cu capul în pământ și „stăpînul” la care s'au băgat slujii, îi jine de lănușor, lănușor de argint, dar lănușor cel astringe și-i doare și trebuie să tacă.

Iar dacă Partidul Național are azi trecerea aleves mare pe care o are, — e, că ai săi deputați s'au jinit curajii. Și asta e o mare vrednicie.

UNELE—ALTELE

Colții Germaniei.

În o carte asupra țărilor germane, un scriitor german a scris pe o hartă (mapă) ce se va folosi în școli, de-asupra hotarelor rupte dela Germania și alipite la statele vecine: „Pământ german în mâni dușmane”.. Ca atare sunt arătate orașele din Alsacia-Lorena alipite la Franța, apoi cele alipite la Belgia și cele la Polonia. Iar în carte se scrie:

„Mamele germane nu vrednicesc acest nume dacă vor îndrăzni să rămână în mâni răpitorilor”.

„Ea trebuie să dea lumii un înclon de liberatori (izbăvitori). Alsacia trebuie să fie iarăși germană prin mijlocul spada și sabiei germane”.

„Turnatu-s'au aceste clopote“

Am pomenit de sărbarea culturală dela Târgul-Murâș, cu prilejul căreia s'au împărțit la 150 sate câte-un număr de vreo 400 de cărți, și la 45 de biserici câte-un clopot.

Pe fiecare clopot e pusă scrișoarea aceasta:

„Turnatu-s'au aceste clopote sub domnia Regelui Ferdinand I al tuturor țărilor din Nistru și Tisa, din schițele obuzelor, pentru a suna dragostea, pacea, înțelegererea, și întru amintirea vitejilor cari s'au jertfit pentru înfăptuirea României Mari“...

Ținuta noastră a celor mulți,

— în viitor. —

— La situație. —

Întâmplările săptămânii trecute, cu căderea guvernului și numirea altui guvern în capul țării, ne lasă să bănuim, ba să vedem, limpede, că iar ne aflăm în presimț de alegeri, cari nu mai sunt așa de parte de noi.

În fața acestor stări de lucruri, nu va fi fără folos să stăm nișel de vorbă asupra ștăutei pe care noi, cei mulți, alegătorii dela țară, trebuie să ne pregătim a o avea în fața noilor alegeri.

Numai de curind văzurăm pe fruntașii vieții noastre de obște, așii din partidul ce fu la putere, cit și din partidele potrivnice, în număroase adunări populare, făcând dări de seamă în fața alegătorilor, spunând și unii și alții ce-au lucrat în sfatul țării și ce vor a mai face în viitor. Erau pregătiți în vederea luptelor parlamentare și poate și în vederea alegerilor pe care le simțeau că vor trebui să urmeze. Atât acea mișcare, cit mai ales întâmplările zilelor din urmă, nu pot să ne lase nepăsători pe noi conducătorii satelor, și pe ori care alegător român, în timpurile acestea grele economice, cari fac ca poporul nostru să se întrebe tot mai mult, cum de la țară așa bogată, ducem un trai așa de sărac?

Avem să ne punem deră întrebarea: Ce ștaut să luăm și cum trebuie să ferim poporul de-a cădea pradă unor peștorii nepoștii și străini de durerile sale ori poate chiar dușmani ai legii noastre strămoșești?

Înainte de-a lua vre-o hotărâre se cere mai întâi să ne tragem seama cu noi înșine, lăsând la o parte toate neînțelegerile, toate patimile, și să cercăm a ne strânge rândurile în vederea noilor alegeri ce vor urma. Întrebarea este: cu cine să votăm, cu care partid să mergem?

După pătania din alegerile trecute, putem scoate învățătură că: să nu mergem îndată după cel care bate mai tare toba în sat, făcându-și marea și aștea și toate bunătățile, ci oamenii cuminiți să se pitească bine, cine e peștorul după deputăție?, — ce lucru bun a făcut în viața lui pentru luminarea poporului și pentru câștigarea de drepturi pentru popor?

Să cerem deci dela conducătorii partidelor politice, să nu ne mai fericească și în viitor cu astfel de candidați, cari nu numai că n'au lucrat și nu s'au știut în-

sufleși pentru binele obștesc, ci au fost poate chiar potrivnici intereselor mari ale neamului, „lucrând“ cel mult pentru interesul lor personal — și al celor din jurul lor!..

Voi să vedem la conducerea țării și a așezămintelor de obște numai oameni muncitori, cinștii și anume pregătiți pentru slujbă lor, scoțind din slujbele înalte pe cei ce numai în urma legăturilor de partid și de nepotism au ajuns acolo.

Să facem o curățire, așa cum sămănătorul alege neghina din grâu, și numai grâul cel din aruncă în pământ, care sămânța curată va aduce rod însoțit.

Să învățăm în încrederea noastră numai pe oamenii bine cunoscuți ca oameni de cuvânt, cu caracter neprihănit, cari prin cuvântul și munca lor au slujit obștei poporului, scoțând totdeauna dreptatea și adevărul la lumina zilei.

Să ocolim a aprinde pe aceia cari umblă cu doi bani în trei pungii! Să închidem ștetele față de ori-ce năimii sau străin de legea noastră, și să nu lăsăm să intre în stațul oilor noastre pe aceia, cari în trecut au lucrat împotriva intereselor bisericii și ale neamului nostru. Să înășțăm din mijlocul nostru pe oamenii pe cari îi cunoștem și cari încă ne cunosc durerile și necăzurile noastre, și să nu ne uităm după interesele de partid și de persoane, ci să alegem dintre toți câți se îmbile, pe cei mai vrednici!

Făcând cu toții așa, cerul politic al țării noastre, azi așa de întunecat și posomorât, se va lumina, în alajba vor ajunge cei buni și vrednici și binele se va răvășa și peste noi cei mulți, peste mulțimea poporului.

Atunci, în sfârșit, viața va veni în ogașă ei cea bună. Pentru a ajunge la astfel de stări, o lucrare a tuturor luptătorilor probați și a valorilor morale și intelectuale ale României întregite, este dorită de noi de toți, — știind că ea, și numai ea, ne va aduce liniștea, bunăstarea și fericirea mult dorită.

(Spring). Preot Ioan Crăciun.

Ne-mai pomenit!

Hoț care desbracă morții de haine și le pune în vânzare..

Ztarele din Cluj povestesc o întâmplare ca ne-alta.

Se știe că în orașele mari lângă biserică este o capelă (bisericuță) în care se așează mortul cu o zi măcar înainte de înmormântare, și acolo se face priveghierea asupra lui, acolo prohodul și de acolo e dus la mormânt.

Asta pentru că multe familii, chiar cu bunăstare, n'au loc la casa lor pentru a primi lumea ce vine la mort. Iar acolo la capelă e loc, e rîndușlă anume și nu e nimenea înbulzit.

E și în Cluj o astfel de capelă și ea avea în păzitor. Și încă ce a descoperit polișta despre acest păzitor, Antal Dănel: El vindea haine bune, unele noi de tot și vindea inele de aur și cercei și alte lucruri scumpe, pe care lumea se mira că de unde le are? Într-o zi polișta a mers și a făcut o cercetare la casa lui și a aflat la el multe haine, despre cari el nu putea da seama că de unde le are,

căci ale lui nu erau, ele erau ori mai mari ori mai mici decum sunt ale lui. S'au dus cu ele pe la croitori și un croitor a cunoscut un rînd de haine că s'ale unul profesor ce a murit de 2 luni și căruia i le-a făcut el.

Ce-a ieșit la iveală? Că florosul păzitor al capelei mortuare, desbracă în noaptea din urmă pe morți, desfăcând sicriul lor, trăgea hainele de pe ei, le scoala inelele din degete ori cerceii din urechi, sau alte lucruri scumpe pe cari cei iubiți ai morțiului le pusese cu ei în cosciug... A mărturisit că așa a desbrăcat pe baronul Weselenyl, pe bogătașul Arabols, pe și pe alții.

A fost arestat.

NOUȚĂȚI

Botezul Prințului Mihai, fiul Principelui de Coroană Carol, se va face îndată după sărbătorile Nașterii. Prințisorul va fi botezat de Vânătorii de Munte, care îl socotesc ca viitor suflet al lor, pui de șoim de munte.

Germania, ascunde arme. Comisiile militare aliate au descoperit în Germania mari depozite (magazii) de țevi de tun, pe cari ei nu le-au dat, cum erau datori a le da, biruitorilor. Ci-că au aflat tunuri cari sunt deajuns pentru 28 Divizii. Li s'au luat și acestea.

O domnișoară

ca scrisoare bună se primește în administrația foii „Libertatea“.

Grăbiți și cumpărați biletele dela loteria „Asociațiunii“. Tragerea dintâia la 31 Dec. 1921. Cu douăzeci (20) Lei puteți câștiga 100 000 Lei. Biletele sunt de vânzare la toate băncile din toate orașele.

Marca germană, bolnavă și ea. E bolnavă ca vai de ea „Coroana“ austriacă. Azi capeți în Viena pe un Leu românesc 70 de Coroane austriace... Dar nici „Marca“ germană (banul lor, cum e Leul la noi, și care era ceva mai scumpă ca Leul), nu e voinică. Și ea scade în preț în măsura în care cassa statului se golește de aur!..

Și în casa statului german scade aurul din greu prin ratele datoriei grele de despăgubiri, ce trebuie să le plătească statelor biruitoare.

Așa, de pildă, acum în 15 Ian. 1922, Germania are să verse 500 milioane franci în aur, iar la 15 Februarie 300 milioane în aur, la mâna Franței, Angliei și Americii.

După aceste plăți, marca germană va scădea și mai mult în preț, — ca o hârtie ce nu are decât tot mai puțină coperire de aur.

— Rugăm pe binevoitorii foilor noastre, să ne trimită, cu cartă postală ce o află în foaie de azi, numele alor 3 cetitori din cei mai buni din comuna lor, să le trimitem numărul de Crăciun al foilor noastre.

Pe cartea alăturată se pune timbru postal numai de 10 bani, de ajutor nu se cere, așa fiind plata pentru „Imprimare“.

Dantist Dr. S. Seidner — Plombă. — Spoatere de dinți. — Fără dureri. — Punere de danturi.

Podul peste Dunăre, la Borcea, ducând spre Constanța, — este gata. După-ce s'au luat jos schelele (alașurile) de pe lângă el, s'au făcut trecerile de probă cu mașini grele de tren peste el, — și în 15 Decembrie s'a început trecerea trenurilor regulate, ca și înainte de război. Intre București și Constanța.

Frumoasa Biserică a Incoronării dela Alba-Iulia, — apoi chipul monumentului **Lupoacei la care sug Romulus și Remus**, ridicată în piața Clujului, monument dăruit nouă de cetatea Roma, — și alte zeci de chipuri foarte frumoase, — nu ai unde le vedea decât în „Calendarul Național“ dela Ordștie pe anul 1922.

Calendarul s'a trimis tuturor cari au trimis banii pentru el. În fiecare zi se trimit sute de Calendare.

Declarațiile de avere pentru a fi pus tot omul la dare după legile cele nouă, era spus că trebuiesc înaintate Percepțiilor (Ștairamt urilor) până la 1 Decembrie. Dar fiind acele declarații din cale-afară încurcate, grele de făcut chiar unui om cu multă carte, — la 1 Decembrie nu erau înaintate nici a 4-a parte din câte trebuiau să se dea. De aceea guvernul s'a văzut nevoit a prelungi termenul de înaintare a acelor Declarații, în chipul următor:

În acele comune, în cari comisiile de prețuire, cari chiar umblă ci prin orașe și prin sate, au sfârșit cu prețuirile caselor și pămînturilor, sau care până la 15 Decembrie vor sfârși cu aceste prețuiri, — acolo tot omul are să și înainteze Declarația până la 15 Decembrie. Acolo însă unde Comisiile de prețuire vor merge după 15 Dec., Declarațiile au răgaz pentru a fi înaintate până la 1. Ianuarie 1922.

Rugări pentru purtat pușcă!

La Tipografia „Libertatea“ din Orăștie s'a tipărit zilele astea și se află de vânzare:

Rugare pentru permis (slobozenie) de purtat armă (pușcă), cu Clauzula de recomandare pe ea și cu Raportul către prefectură, — precum și **Certificatul comunal** care trebuie alăturat la rugarea de cerere. Amândouă se înainteză Prefectului județului (fișpanului), care scum el dă slobozenia de purtat armă.

Rugarea se vinde cu 1 Leu. Certificatul comunal cu 25 bani. La fiecare rugare se cer 2 Certificate. A se cere la

Tipografia „Libertatea“ în Orăștie.

Iubite abonati!

Ne-ai citit gazeta? Nu o arunca Ci o dăruiește la o rudă-a ta Sau la un prietin, s'o vadă și el, Lui îi faci un bine, gazetei la fel.

dă consultație, în ORĂȘTIE Piașă Aurel Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombă. — Spoatere de dinți. — Fără dureri. — Punere de danturi.

Iar apare

„Cosinzeana“

frumoasa revistă (foaie) pentru familie, care ajunsese atât de îndrăgită înainte de război, pentru cuprinsul său ales și ferit.

Partea întâie aducea numeroase chipuri din viața românească și din lumea mare, și feluriti articli de știință, literatură, sociali, interesanți și atrăgători, — iar partea a doua era curat literară, cu poezii, nuvele, un roman, Flori de o zi (felurimi), și altele.

Revista a încetat de-a mai apare în 1914, când redactorul ei, dl. Dr. Sebastian Bornemisa, profesor și publicist, a fost chemat la Armată în Austria. De acolo însă a trecut în România și, alături de alți tineri inimoși, s'a pus în slujba armatei române, până la sfârșit.

Intors acasă și crezând că timpurile și gusturile oamenilor, atât de răsturnate de război, s'au mai apropiat de vechile bune deprinderi de nainte de război, d. Dr. Bornemisa a luat curagioasa hotărâre de a-și scoate de nou frumoasa sa revistă pentru familie „Cosinzeana”. Copii de familie cari doresc să aibă pentru membrii tineri ai familiei, ca și pentru sine, o revistă plăcută și folositoare, — să se înscrie printre cei ce doresc a se abona la:

COSINZEANA

de care vor avea o bucurie și o plăcere și, găsindu-se iar în casele lor.

Numărul întâi va apare de sub tipar în preajma sfintelor sărbători. Cei ce doresc a avea un număr de probă, cu bunul gând de a se abona la revistă, să și dea adresa la: Administrația „Cosinzeana” în Oluj, Strada Regina Maria, 11.

Prețul de abonament va fi 20 Lei pe 3 luni, 40 Lei pe jumătate de an, 80 Lei pe un an.

Cei ce o doresc, să grăbească a se înștiința la adresa de mai sus.

Convocare.

Membrii Reuniunii de înmormântare din Căstău sunt, în înțelesul § 17 din statute, pentru a doua oară convocați la adunarea generală pe 19 Dec. v. 1921 (1 Ian. 1922) în școala română.

OBIECTE:

Schimbarea statutelor reuniunii. Căstău, la 19 Dec. 1921.

(356) 1 1 Comitetul Reuniunii.

ANUNT

La Ioan Bumbea din Sebeșul sășesc Str. Nicolae Iorga Nr. 20 se află de vânzare în mic și mare ceapă galbenă, foarte frumoasă, dulce și sănătoasă. (352) 2—2.

Publicațiune.

Primăriei comunei Lupeni, plesa Petroseni, publică concurs pentru ocuparea postului de subnotar dela administrație. Doritorii de a ocupa acest post se vor prezenta în persoană sau vor înainta cereri în scris. Salariu lunar dela comună 1300 lei plus salariul regulat dela stat. Postul se va completa numai cu candidat care posedă perfect limba română. (353) 2—2.

REGATUL ROMANIA

Judecătoria de ocol secția cărții funduare Orăștie.

Nr. 1704/1921 c. f.

Extras din edictul de licitație.

Secția cărții funduare în cauza execuțională a creditorului executantului Domnica Muntean căsătorită Gheorghe Böhli din Cugir, contra debitorului executat Veronica Böhli din Cugir, a ordonat licitația executorie pentru încasarea pretensiunii de 52 Lei 50 bani capital și acc. asupra nemiscătoarelor cuprînse în prot. fund. din Cugir Nr. 1818, 2037 și Nr. ord. A + 1, + 3, A + 1 și Nr. top.

5408/1 via cu estensiunea de 90 stângini □, Nr. 543/2, 545/2 casa și grădina în estensiune de 94 stângini □ și Nr. top. 4019/1 arător cu estensiunea de 243 stâng. □ și Nr. top. 3994 arător cu extens. de 497 stângini □ înscrinate cu dreptul de folosință favorabil lui Gheorghe Urșescu și văduva lui Iosif Böhli născ. Câmpean Eva, 5408/1 în 10 Lei, Nr. top. 543/2 545/2 în 810 Lei Nr. top. 4019/1 în 30 Lei și Nr. top. 3994 în 45 Lei.

Licitația vor ținea o la 29 Decembrie 1921 orele 10 a. m. în comuna Cugir la casa comunală.

Nemiscătorul ce cade sub licitație nu se poate vinde cu un preț mai mic de două treimi a prețului de strigare.

Cei care doresc să liciteze sunt obligați a depune ca vadiu la mâniele delegatului zece la sută din prețul de strigare în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile conform legii pentru cauzantii socotite în cursul stabilit în §-ul 42 al art. de lege LX, din 1881, sau a preda delegatului reversul despre depunerea vadiului în depozit judiciar și a subscrierii condițiilor de licitație (§§-i 147, 150 170, art. de lege LX, din 1881, §-ul 21 al art. de lege XLi, din 1908).

Acela care a făcut un ofert mai mare ca prețul de strigare, e obligat a completa vadiul până la procentele corăspunzătoare sumei oferite, (§ 25 LXI, 1908).

Orăștie, la 10 Oct. 1921.

Dr. Cadartu, m. p.

(355) 1—1

judecător.

Un învățacei, pentru mese, rina de literar, se primește de subscrierul. Să aibă cunoștință de carte, etate 14—15 ani. Condiții după înțelegere.

Ilie Lupșa.

Orăștie, Str. Căstăului 7.

(355) 2—3.

E gata și se trimite zilnic „Calendar Național” al „Foi Interesante” pe 1922.

Pe lângă un foarte bogat material de celii, el aduce peste 30 de chipuri foarte interesante, cere în alt calendar nu se pot găsi.

El are cuprins foarte bogat: 32 clișee (chipuri) unele ca altele mai frumoase. Apoi:

Starea de azi a tuturor țărilor din Europa: Care țară cât de mare era înainte de război, și câți locuitori avea și câți locuitori are azi. Cetind această parte a Calendarului Național dela Orăștie, — înveți ca într'o școală, a ști cum stă lumea azi. — Apoi:

Minunata poveste a cetății dela Alba-Iulia de pe vremea Dacilor până azi, și icoana de azi și cea viitoare a acestei cetăți!

Printre chipuri: **Icoana întregii familii Regale de azi.** — Icoana Bisericii Incoronării din cetatea dela Alba-Iulia, așa cum era în Octomvrie, gata, draguță, dar cu schelele pe lângă ea pân' la un loc.

Chipul stemei (șurului) celei nouă a țării.

Monumentul Lupoaicei la care sug Romulus și Remus, dăruit de cetatea Roma și ridicat la Cluj.

Apoi alte chipuri foarte frumoase, de ale noastre și din lumea mare.

Prețul unui Calendar: 7 Lei trimis franco (posta plătită). Dar cel ce, cumpărând numai unul, vrea să fie sigur că nu i-se perde pe postă, să mai adaugă 1 Leu plata de recomandat, când nu se poate perde!

Cei ce trimit bani pentru 5 ori mai multe Calendare la un loc, li se trimit de noi recomandate, fără alt audus la preț.

Numai după primirea banilor se trimit Calendare.

Negustorii și cei ce cumpără macar 20, capătă rabat (scădere).

Nr. 141/1921
executor.

Edict de licitație

Subsemnatul executor prin această publicație, că pentru suma de 1114 Lei și acces. Lei 8272-67 bani efectul da se execuțiunea de escontare în favorul executantului Dr. Victor Pop, repr. de avocatul — mișcătoarele cuprînse și prețuite în 3900 Lei și anume: divan, mase, șifon, etc. se vor vinde prin licitație publică.

Terminul de licitație se desfășoară pe ziua 29 Decembrie 1921 orele 11 p. m. în comuna Cugir la locuința executorului.

La această licitație se invită doritorii de cumpărare cu acea observare, că mișcătoarele se vor vinde numai pe lângă solvire imediată în numerar și în caz de lipsă și sub prețul estimării.

Orăștie, la 15 Dec. 1921.

Gödrî,

(357) 1—1

exec. judecător.

Se caută

Secretară

la Școala medie (civilă) din Orăștie. Ar fi ocupată cam 4 ore pe zi, fie înainte de prânz, fie după prânz. Remunerată 350 lei lunar. A se anunța la:

Direcțiunea Școlii medii (350) 2—2 (civile) din Orăștie.

ORDINEA DE BAIE

la Baile Birtler din Orăștie:

Baie de putină (vană): în fiecare: Joi, Vineri și Sâmbătă, toată ziua, Duminica înainte de prânz. **Baie de abori:** pentru dame Joi după masă, pentru domni Vineri și Sâmbătă după masă.

On. mușterii să și aducă rufe!

(325) 8—8

„România”

SOCIETATE ANONIMĂ TRANSILVĂNEANĂ DE ASIGURĂRI

Fosta „BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE”

:: SIBIU, în edificiul „ALBINA” ::

Capital societar . Cor. 1.500.000.—

Fonduri de rez. 3.000.000.—

»ROMANIA», este prima și singura societate de asigurare românească din Transilvania și părțile ungurene, fondată de băncile românești de sub egida »Solidarității». Primește asigurări contra daunelor de incendiu și furt prin efracție. Contractează asigurări pe viață în toate combinațiunile uzitate precum: caz de moarte, supraviețuire, rente și rente, în cele mai avantajoase condițiuni. Mijlocește asigurările contra daunelor de grindină. Lămuriri se dau îndată la cerere, în Sibiu la sediul societății sau la agențiile principale din Arad, Brașov, Cluj, Lugoj și Timișoara

(210)